

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Iktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb iratok közzétételéért különben írv. Kirchner-féle felvételi és rendező irodájában (az Andrássy-szótár és iskola-utca sarkán levő Kádics-féle házban) is átvétetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetések közzétételéig pontosan kell beküldeni.

VIII. évfolyam

Vasárnap 1899. évi szeptember 17-én.

38. szám.

Gyermekvédő kongresszus.

Versecz, 1899. szept. 17.

Az állam legfőbb tökéje az ember. Ezen elvből kiindulva, létesültek a gyermekvédő egyesületek s ezeknek kongresszusát éppen most tartották országunk szék- és fővárosában Budapesten.

A gyermekvédelem már magában véve nagy program. A feladatok benne oly sok oldalúak, hogy azoknak teljesen megfelelni majdnem lehetetlen. Az elzüléstől való megmentés képezi ezen feladatok közt talán a legnehezebbiket. Mert nem a javító intézetek, a fegyencz és fogházak és más eféle büntető házak a leglényegesebb a javítást célzó szerek között, hanem az elromlást megelőző, az elzülést megakadályozni, szóval a gyermeket a bűn örvényére való lépése előtt megmenteni, őt a társadalom hasznos, tevékeny tagjává tenni, ez a főteendő, az elhagyott (lelencz) vagy elhanyagolt gyermekekkel szemben. Ide értve már a szülők és mások önkénye elleni védelmet is. Ebből folyólag a szegény beteg gyermekek gyógykezelése, ápolása és a halandóságának lehetőleg megakadályozása szintén ide tartozik.

Mindezekre különösen nálunk nagy szükség van, mert bizony a mi népünk e tekintetben még hátrább áll más nemzeteknél. Pedig a szülők legnagyobb örömét mégis csak azon körülmény teszi, ha jól nevelt gyermekeik vannak.

Sok nálunk az elzülött gyermek — és hol nem volna az! — kik felnőtt korukban

a társadalmat veszélyeztetik. Persze jobban ellenőrizhetők azok kisebb helyeken, mint a nagyobb városokban. Ilyen elhagyott gyermekekből válnak aztán idővel a legveszélyesebb egyének, a társadalom valóságos rémei és ostorai. A gyermekvédő egyesületek feladata ezt a bajt ellensúlyozni.

De erre a mi gyermekvédő, vagy akár-milyen nevet viselő egyesületeink a feladathoz képest még mindig csekély számmal vannak. A mi földművelő népünk házi állatait majdnem nagyobb értékűnek tekinti, mint saját gyermekeit. Ha pl. igás marhája megbetegszik, bizony előbb keres segítséget szakembernél, mint saját gyermeke megbetegedésénél. Ezért is ilyen egyesületeknek minden helységben kellene lenniök, mert az ember az állam s társadalom legfőbb tökéje.

Másod sorban jön a siketnémák, vakok, hülyék, gyenge elméjűek és más testi-lelki fogyatkozásban szenvedők gondozása és gyámolítása. Ezeknek a társadalom javára való megmentésén kell az egyesületeknek fáradozniök. Ezekből is lehet még nagy százalékat hasznos, munkás emberekké képezni, hogy ne legyenek a társadalom terhére, hanem váljanak tevékeny emberekké, szerezzék meg a mindennapi kenyerüket kezeik munkája által.

Ha egy megrögzött gonosz gyermeket szemünk előtt látunk, nem támad-e bennünk önként ez a kérdés: hogyan válhatott ez a fiú oly gonoszszá? A szülők elhanyagolták nevelését, ily esetben kell az egyesületnek a mulasztást pótolni, mert az ilyen gonosz-

tevőnek cselekedeteiért a társadalom bünhődik legtöbbet. A gonoszság pedig éppen úgy mint a jóra való tehetség ott fészkel az ember lelkében; az elsőt elnyomni, az utóbbit pedig kiképezni saját magunk feladata.

A humanizmus mai kora ezeket a feladatokat már belátta s azért jöttek a gyermekvédő egyesületek képviselői most össze, hogy eszméiket kicseréljék, tisztázzák, hogy tanácskozzanak a teendők felett és a hozott üdvös határozatokat a védelemre szorult gyermekek javára érvényesítsék is.

Isten áldása kísérelje a kongresszus önzetlen munkásságát. A szeretet és humanizmus nevében kívánjuk, hogy hazánkra nézve legyen az gyümölcsöző s végződjék gyermekeinkre áldásos következményekkel!

W . . . . . r K . . . . . y.

NAPI HIREK.

Erzsébet királyné, Magyarország drága és felethetetlen nagyasszonya halálának évfordulója alkalmából kegyelettel adózott városunk közönsége is. Vasárnap a gör. kel. szerb püspöki templomban volt gyászmise, hétfőn a többi összes verseczi templomban volt gyász istentisztelet. A róm. kath. templomban tartott gyász istentiszteleten megjelentek az összes állami, városi megyei katonai hatóságok, testületek, egyesületek hivatalok, képviselői, a magy. kir. állami főreáliskola tanárai és ifjúsága, a polg. leányiskolák, elemi iskolák tanítói és növendékei és nagyszámu közönség, kik között igen sok volt a fekete ruhában öltözött nő.

Tárcza.

A biblia.

Írta: **Perjéssy Lajos.**

(Vége.)

— »Beesapott a furlangos paraszta — azt mondogatták ismerőseim és barátjaim, midőn elbeszéltem a dolgot s mutogattam az érdekes bibliát.

Midőn az esemény után eltelt 2-3 esztendő, magam is kezdtem kételkedni az emberiség retomban s annál kellemesebben lepott meg, midőn karácsony előtt beállított hozzám egy fiatal suhancz legény.

— Füzesi Nagy Barnabás vagyok, annak az embernek a fia, a ki a bibliát itt hagyta.

— Pancsova tájékaról jöttem, ott dolgoztunk földmunkát, a meddig az idő engedte, most édes apám elküldött a könyvünkért.

— Derék dolog, mindjárt előkeressük.

Az ám, ha az olyan könyven ment volna. A nevezetes biblia eleintén az írászatalomon fektött néhány hónapig, azután a könyvszekrénybe tettem, onnan meg valami könyvmustálás után talán a padlásra került, a régi könyvek közé, szóval szőri szálán eltűnt, hiába hánytunk fel érte min lent.

Igen kellemetlen kezdett lenni a dolog, dühösködtem, egyszóval házam népe a bibliát keres-

te, s midőn minden igyekezetünk kárba veszett, sajnálkozva, szégyenkezve jelenttem Barnabásnak, hogy nem találjuk »azt«, a könyvet, de adok helyette más bibliát, újat, diszes kötésűt.

— Nagy baj az tiszteletes uram, mert az édes szülöm, az apám azt mondta, hogy mindjárt meggyógyulna ő, ha a könyvből olvasgathatna, s »a betegek könyörgésé« elimádkozhatná.

— Hát beteg az édesapja?

— Nagy beteg, — talán? . . . e szavaknál kiesordult a könyv a szeméből — az volt a kívánsága . . . . . Két nap óta jövök ebben az istentisztelet időben.

— Hát azt mondta az apja, hogy akkor meggyógyulna? hát gyalog jött? annak a könyvnek elő kell kerülnie, ha szétszedjük is érte a házamat.

Elképzeltem magamban, hogy mennyit szenvedhetett ez a fiú a kegyetlen hideg időben midőn esontta fagyott minden, dühös hóviharak száguldoztak végig a nagy bánati rónaságon.

— Itt a könyv édes apám! Így kiáltott fel a kis leányom, a ki ott térdelt a szekrény elé kihányt könyvhalmaz közt.

— Talán éppen én tettem bele ebbe a szép bekötési táblába, rebegte pironkodva.

Barnabás arezán felvillant az öröm sugara, midőn a könyvet kezébe vette, . . . de mindjárt szomorúvá vált, midőn lapozgatott benne. Nagy

zavarba jött, imezett, ámozott, míg aztán nagy nehezen kinyögte:

— »Azt mondta édes apám, tessék beleírni ebbe a bibliába, hogy Füzesi Nagy Pálnak kölcsön adott 18 lrt 67, krt és tessék beleírni a becses nevét is . . . . . azért, mert nekünk most nincsen pénzünk visszafizetni, de erre az írásra bizonyosan megadjuk az érdekével.

No ez ugyan híres fordított kötelezvény — gondoltam magamban.

Egy kicsit bosszantott a dolog, tanácskoztam a feleségemmel. Az asszony hite erősebb volt mint az enyém.

— Add vissza nekik, ird bele azt, amit kívánnak, hiszen magyarok.

Teljes tizenöt esztendő telt el azóta, a feledékenység fátyola ráterült erre a dologra is. Ez idén husvét előtt Orsováról levelet kaptam Nagy Pál uramtól, melyben jelenti, hogy meg fog látogatni.

A mondott időben csakugyan megjött az én bibliás emberem, de nem egyedül, hanem vele jött a férfiuvá lett Barnabás is, meg egy iruló-piruló esinos hajadon.

Nagy Pál uram csak a tisztes kékbeli magyar ruhát viselte, de a fia, meg a leánya már urasabb megjelenésűek valának.

— Eljöttünk tiszteletes professor uram, hogy azt a régi adósságot kilizessük. A jó Isten meg-

A város külső képe is mutatta a gyászt. A középületeken fekete lokogók lengtek. A róm. kath. templomban tartott gyász istentiszteleten Lászlóffy László apátplébános celebrált nagy segédlettel, a templomi éneklő kar a verseczi férfi daloskör megható gyászeneket zengedeztek. A róm. kath. templomból, daczára a szemző esőnek, nagy rajokban vonult a közönség szép városi parkunkba, hogy részt vegyen néhai Erzsébet királyné szobrának leleplezésénél. A főútról jobbra, a park legszebb helyén, egy virágokkal diszített mesterséges domb tetején fehér lepelbe burkolva állott a feledhetetlen nagyszony szobra. — Körülötte a város intelligenciája, a vöröskeresztyelet feketeruhás hölgyei és nagy közönség. Valami ritka ünnepélyes meghatottság vett erőt a szíveken, midőn a verseczi férfi daloskör V o s a h l ó karmester vezetése alatt a nagy esendben rázendítette a Hymnust, melynek elhangzása után Müller Oszkár gyógyszerész német nyelven beszédet intézett a közönséghez, röviden elmondván a szobor keletkezésének történetét, beszéde végén lehullott a szoborról a lepel s a szónok az emléket átadta Versecz törvényhatóság képviselőjének, Weifert Károly főjegyző hely. polgármesternek.

Ezután Weifert főjegyző intézett ritka eloquenciával, jól átgondolt és formailag is igen szép beszédet magyar nyelven a közönséghez. Hangsúlyozta azt az igaz, mély kegyeletet, melylyel a város hazafias közönsége Magyarország nagyszonyának emléke iránt viseltetik, köszönetet mondott a parkegyesületnek és a verseczi nemes szívű hölgyeknek s adakozóknak, kik a szobor létrejöttén fáradoztak. »A szobrot átvette a város tulajdonába« s azon szent ígéretet tette, hogy a város hatósága mindenkor a legnagyobb kegyelettel fogja körülövezni és gondját fogja viselni. — Weifert magas szárnyalású szép beszéde mély benyomást tett a közönségre, sok szemben feragygott a meghatottság könynye. Ezután a férfi daloskör énekelt el a szót, melynek szent hangjait áhitattal hallgatta a közönség.

Eddig rendben, szépen ment minden. Az emelkedett ünnepi hangulatot nem rongálta semmi. A közönség körülözlönlötte a esinos szobrot, mely Tilgner mintája után valamelyik morvaországi öntőműhelyben készült s a királynét magyar ruhában ábrázolja. A szobor érez talapzatán ez a felirás volt:

Elizabeth
Königin von Ungarn
1837 — 1898.

Pár nappal a leleplezés előtt már hangoztatták egyesek, hogy a szobron, melynek költségét legnagyobb részben derék hazafias verseczi úri nők gyűjtötték — a »Park Verein« vezetőinek megfoghatatlan és érthetetlen tapintatlansága folytán a magyar nyelvet teljesen mellőzni fogják s csupán német felirást fognak alkalmazni. (Hihetetlen volt, hogy azt az egyesület tegye meg, melyet évenként a polgárság pénzéből 3300 koronával segélyez a város.) Ez a hír az »Egyetértés«-ben, megfelelő kommentá-

segített. Két fiam a vaskapu szabályozásánál géplakatos, én felügyelő vagyok . . . ennek a kis leányomnak, — a ki akkor, 15 esztendő előtt, a mi nagy nyomoruságunkban elveszett lélek volt. — szintén akadt szerencséje, megkérte egy hajókormányos. Felénk fordította az ur az ő fényes arczát.

Elhoztam a bibliát is. Tessék beleírni a régi irás alá:

»Megadta a tartozását becsületesen!
— Azután még egy kérésünk is lenne. Három hét előtt megszületett az első unokám, a Barnabás kis leánya . . . hát hogyha a kereszt-szülei tisztet kegyesek lennének elfogadni. Persze hogy elfogadtuk kész örömmel.

E nyáron a Herkulesfürdőbe rándultunk ki. Orsován azt indítványozta a feleségem, nézzük meg a kis keresztleányunkat.

A koronakápolnához vezető ut mentén találtuk fel Füzési Nagy hajlékát. Mosolygó nap-sugárban fürdő virágos udvar, szőlővel befuttatott verenda, az udvar végében a Duna felé torres kert, a tiszta ház első pillanatban tanusították, hogy ott rendes, boldog emberek laknak.

A verendáról futva sietett felénk az öreg magyar, lelkenedve követte, kis gyermekével karján egy mosolygó menyecske.

rok mellett napvilágot is látott. Itt városunkban nem akarta elhinni senki, mondjuk lehetlennének tartotta e város minden hazafiasan érző lakosa, hogy a magyar királyné szobrán e hazában, nyilvános helyen, magyar törvényhatósági joggal felruházott város tulajdonát képező köztéren, közadakozásból épült szobron, készakarva, tüntetőleg mellőzzék a magyar felirást. A tapintatlan és hazafiatlan eselekedet általános megbotránkozást keltett. Derék német anyanyelvű polgártársaink, kik büszkén hangoztatják magyar hazafias érzelmeiket, kik a mai büszkeségünket, a honvéd szobrot fellállították kizárólag magyar és lelkesítő feliratokkal látták el, zugolódva hangoztatták elégedetlenségüket. A város vezető férfiai körében élénk megbeszélés tárgyát képezte a dolog s a esendes megállapítás az volt, hogy a felirás ügy nem marthat. A fővárosi lapok egyértelműleg elítélték a tapintatlanságot, melylyel egyesek annyit ártottak a város jó hírnevének, szóval izgatott volt a hangulat.

A leleplezést követő másik napon, kedden reggel azt jelentették a rendőrségnek, hogy ismeretlen tetes vagy tettesek éjjel eltávolították a német felirást tartalmazó ércplakot, de munkájukat oly ügyesen végezték, hogy a szobrot és talpazatát legkevésbbé sem sértették meg.

A mi feledhetetlen nagyszonyunknak szobrán tehát jelenleg nincs felirás, de lesz legközelebb bizonyára olyan, mely minden tekintetben ki fogja elégíteni a közönség kívánalmait. A szobor át va adva a hatóságnak, azzal csak a hatóság rendelkezhetik. Versecz hatósága pedig tudni fogja kötelességét és helyre fogja állítani a polgárság békéjét.

Ugy legyen! Ez a mi legfőbb kívánságunk.

A honvédség köréből. A király ő felsége Szörényi Jenő tart. honvédhadnagyot a honvédség tényleges állományába kinevezte.

Hegedüs kereskedelmi miniszter Versecz városának. Rendkívül fontos és szölluművelő lakosságunkra nézve, életbevágó rendeletet intézett Hegedüs kereskedelmi miniszter városi törvényhatóságunkhoz, midőn a közgyűlés kérelmére a Németországba szállítandó cefre ügyében következőleg intézkedett: »Versecz város közönségének. F. é. június hó 7-én kelt felterjesztésére értesitem, miszerint méltányolván a felterjesztésben előadott indokokat, a tölem telhető támogatásban kívánom részesíteni Versecz város közönségének oda irányuló törekvését, hogy szölluművelésének itthon előnyösen el nem helyezhető fölöslege, felhasználva a kereskedelmi, és vámszerződésben reszükre biztosított kedvezményt, Németországba cefre alakjában vitessék ki. Ennélfogva Versecz város közönségének kérelméhez kepest utasítottam a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a Verseczről fél vagy egész koc-irakományokban Németországba, való rendeltetéssel teherárúként feladásra kerülő szölluművelő küldeményeknek gyorsárúként való kezelése és továbbítása iránt saját vonalait illetőleg akként intézkedjek, a mint az szöllőre, friss gyümölcsre és dnyére már évek óta fen-

Mit mondják még!

Tejbe, vajba fűrésztöttek, ott kellett maradnunk estére is, a mikor a fiuk, két zubonyos, napsütötte kifejtett férfiak megérkeztek.

A verenda alatt terítették . . . az öreg poharazás közben áldomást is mondott reánk, majd nézegettük azt a páratlanul kedves tájat, hol három ország határa találkozik, a Duna fölöl bánatos melódiájú nóta hangjait hozta felénk a lányha esti szél . . . a korona kápolna fölé mintha dícsfényt vontak volna a lenyugvó nap sugarai.

A boldog családi körben olyan ritka édes hangulat lepett meg . . . elhalgattunk.

Az öreg oda mutatott a füzések felé . . . Ott . . . ott . . . a berkek táján száltak esolnakra ezeltűt felszázaddal a hazát elhagyó füzstenei a magyarnak, hogy felvegyék a bujdosók útját . . .

A család feje kihozta a régi bibliát . . . s mig mi azt nézegettük, a fiatalok esengő hangon nótára kaptak:

»— Megvirrad még valaha . . .

Nem lesz mindig éjszaka . . .

A magyarnak . . .

— Igen, nekünk megvirradt — sutlogta az öreg — és azt e biblia hatalmának köszönhetjük.

nál s hasonló eljárás kieszközlése érdekében a tárgyalásokat az o-ztrák és a német vonatokkal haladéktalanul indítsa meg. Magától értődik azonban, hogy e kedvezmény alapján a gyorsárúkra nézve megállapított szállítási határ idő tullepése esetén a vasutakat kártérítési kötelezettség nem teheti. Minthogy pedig a megindítandó tárgyalások sikere, illetőleg, gyors lebonyolítása nagy mértékben függ attól, ha az érdekelte vasut igazgatóságok száma a lehetőség szerint korlátoztatik, felhivom a közönséget, hogy felterjesztésében egész általánosságban megjelölt német birodalom helyett közölje mielőbb a m. kir. államvasutak igazgatóságával azo németországi állomásokat, melyekre a szölluművelőre kivitelre biztos kilátás van, mert ez esetben talán remélhető, hogy a tárgyalás egyik másik kötelekben még a folyó szállítási évadban betervezhető s azok eredménye egyik-másik fontosabb kiviteli piac elérhetővé tételére mar az idén hasznosítható lesz. — Versecz város közönségének azon további kérelmére, hogy a Németországba szállítandó szölluművelőkre közvetlen díjtételek allapitassanak meg, megjegyzem, miszerint Versecz állomás közvetlen díjtételekkel való a németországi vasutakkal való fontosabb kötelek diszabásokba fel van véve, melyekben gyorsárúként feladandó szölluművelőkre, avagy teherárúként feladandó, de gyorsárúként azonban a gyorsárúkra megállapított szállítási határidő betartása iránti kötelezettség nélkül — szalítandó szölluművelőkre nevezve kivételes díjszabások állanak fenn, s így a Verseczről Németországba kivitelre kerülő szölluművelő gyors továbbításáról és ennek lehetővé iétélet érdekében közvetlen elszámolásról mar gondoskodva van. — Budapest 1899 szeptember hó 7- »Hegedüs«.

Városunk hatósága a rendeletben kívántaknak mar eleget tett, megjelölván az illető vasut vonalakat, úgy hogy az idén már használni lehet a kedvezményt. A miniszter ezen nagyfontosságú rendelete, melynek létrejöttéhez Palfy jóispánunk is teljes befolyásával hozzájárult — bizonyára nagy örömet fog kelteni polgárságunk körében, s halával el telve emlegetik Hegedüs miniszter nevét, ki Versecz érdekében a megfelelő időre gyorsan és energikusan intézkedni kegyeskedett.

Városunk 1900 évi költség előirányzatát már pár hét előtt össze allította Ullmann József v. számvevőnk. Az ő számításai szerint 857 442 korona volna a szükséglet 636 620 kor volna a fedezet és a 222 500 kor. hiányt 89⁰/₁₀₀-os pótdóval kellene fedezni. A költségvetési bizottság Seemayer Janos polgármester kir. tan. elnökele alatt f. hó 12-én tárgyalta ezen költségűlő ványzatot 50 245 koronát a kiadásokból torult, a bevételeket 9000 koronával emelte, ezek szerint 161 576 kor, lenne a deficit, mitt 65⁰/₁₀₀ községi potadóval kellene fedezni.

Az Erzsébet-szobor felirásának kérdése meg van már oldva. Városunk tanácsa elhatározta, hogy a város tulajdonába átment Erzsébet-szobrot magyar, német és szerb felirással fogja ellátni. Ezen érc felirásokat tegnap már meg is rendelte. A helybeli és fővárosi lapok azon híre tehát, hogy a »Parkverein« ismét csupán német nyelvű felirással látja el a szobrot — nem felel meg a valóságnak. Azzal a szoborral nincs joga többé a nevezett egyesületnek rendelkezni.

Megsemmisített határozat. Nagy port vert fel városunkban hónapokon keresztül polgármesterünk szabadságotatásának kérdése, sokszor foglalkozott vele a közgyűlés, míg végre a sok rendű fellebbezések után kimondotta, hogy csak bírtokon kívül lehet fellebbezni. A mi embereink azonban már annyira beleélték magukat a fellebbezésekbe, hogy ezt a határozatot is megfellebbezték s ime a miniszterium a határozatnak a bírtokon kívüli fellebbezésre vonatkozó részét (hivatkozással az 1886 évi XXI T. cz. 9 §. a) és b) pontjára) megsemmisítette.

Figyelmeztetés. Az 1891 évi XIV. t. cz. értelmében valamint a Nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi ministerium 43287/VIII-1899 számú rendelete értelmében felhivatnak mindazon iparosok kereskedők, gyárosok, vállalkozók, női ruhakészítők valamint italmérvő tulajdonosok, miszerint munkasait, segédjeit tanonezait, házi szolgáit, kocsisait, varró lányait, továbbá szakácsnéjait, pénztárosnőit, kávéleányait, pinczéseit, heteseit s. t. 8 napon belül a verseczi kerületi betegsegélyző pénztárnál annál is inkább bejelenteni el ne mulasztssák, mivel ellen esetben a feljelentés megbüntetésük végett megtétetni fog.

A csatornázási s azzal kapcsolatos aszfaltozási és kövezési munkálatok, melyek a múlt évben az urbány-, laktanya- és csatorna-utczákban vitettek véghez a magyar aszfalt részvénytársaság által, a lakosság legnagyobb öröme és teljes megelégedésére, augusztus 2-dikától kezdődőleg e hó 13-ig teljesen leszámoltattak, a munkálatok minden legkisebb részletükben felülvizsgáltattak a kiküldött bizottság által. A munkálatok kiviteli költsége 122,949 frt. 34 kr.-ban állapított meg, a miből a földmunkákra 2766 frt. 52 kr., a kövezet felszakítási munkákra 1130 frt. 76 kr., a csatornázási betonmunkákra 42,562 frt. 75 kr., az aknák levezető kőagyagosövek és alagesövek munkálataira 2014 frt. 93 kr., vasmunkákra 1679 frt. 30 kr., bontási munkára a Mesiczbe való betorkolásánál 39 frt., a beömlő aknák megszorításából eredő több munkálatokra 1891 frt. 39 kr., az urbány laktanya utca és két utca és aszfalt macadamozására 65857 frt. 62 kr., és végül a csatorna és urbány utczákban történt koczka és terméskövel burkolásra 5007 frt. 77 kr. A leszámolási bizottság, mely Szalay Lajos városi főmérnökön kívül Krsztics J. okl. mérnök, Kuncze J. mérnök, Gettmann J., Zwölfer B. és Rancsin J. építészeti bizottsági tagokból és Eule D. Antal az aszfalt-társaság képviselőjéből áll, szerdán délelőtti fejezte be munkálatait s az eredményt még az nap délután az építészeti bizottság elé terjesztette, mely azt egész terjedelmében elfogadta.

Versecz város közönsége mint a „Gyermek otthon” Cirkvéniczában — az Adria partján levő tengeri gyógyúrdó alpitó tagja igényvel bír a kérdéses tengeri fürdőbe egy gyermeknek leendő felvételére. — Figyelmeztetnek ennél fogva a vallásra és honosságra való tekintet nélkül mind oly szegény görvélyes és angolkóros gyermekek szülői és gyámjai, a kik a gyermeküket illetve gyámoltjukat ingyenes gyógykezeltetés céljából az érintett tengeri gyógyfürdőbe felvételnél kívánják, az ezen óhajukat tartalmazó írásbeli kérvényüket a városi tanácshoz bármikor nyújtsák be. Megjegyeztetik egyuttal, hogy a vonatkozó kérvényük mikénti felszelelésére néve, közelebbi adatokat a városi hatósági orvosoknál nyerhetnek.

Érdekes bűvészeti előadás. Alapi Stampfel Gusztáv (atyja ügyvéd volt Aradon) híres bűvész, ki bejárta az öt világrészt s a világ legnagyobb városaiban tartott előadásokat és mindenütt a legnagyobb díszretekelt aratta, mint azt igazoló könyve is mutatja. — tegnap és tegnapi délután igen érdekes előadásokat tartott a Garai szállodában a magnetizmus és spiritizmus köréből. A mi igen tanulságos, előadásait magyarátokkal is követte. A bűvész ma vasárnap este is tart ugyanott előadást, melegen ajánljuk olvasóink becses figyelmébe.

Rövid hírek. A mi kedvelt honvédekatonaink (a Verseczi magy. kir. 7-ik honvédegyezred a múlt kedden tértek vissza városunkba. A — községi polgári leányiskolába beiratkozott — az I. osztályba 76; — a II-ikba 58; — a harmadikba 39 és a IV-ik osztályba 43, tehát összesen 216 növendék. — A belügy miniszter jóváhagyta, közgyűlésünk azon határozatát, hogy a székház utca az Alexi templomtól az esztergályos utcaig, makadammal láttassék el, és hogy a vízi utca és fürdő utca 4 méter szélességben koczka kövel burkoltassék.

A magyar nyelv érdekében. A magyar kormány — igen helyesen — messze kiható intézkedést szándékozik tenni a magyar nyelv érdekében. Elhatározta ugyanis, hogy a jövő évtől kezdve a kereskedők és iparosok s általában mindennemű czimtbla — firma — felírata csak magyar szöveggel lehet. A kereskedelemben használt nyelvre vonatkozólag pedig szintén lesz intézkedés, a mennyiben csak magyar szövegű úrlapokat bocsájtanak forgalomba és csak a kereskedők könyvei fognak hitelességgel bírní, melyek az állam hivatalos nyelvén vezetettek. Ez az üdvös intézkedés ki fog terjedni, ugy a fővárosra, mint az ország minden vidéki városára és községére.

Szőlőtermelők figyelmébe. A földmívelésügyi magyar királyi miniszter a borkezelés céljára a borszerzés és a borelárusítás eredményességének elérése céljából körrendeletben kereste fel az összes törvényhatóságokat. A körrendelet különben az alakítandó „Pinczeszövetkezetekről” szól. Azt óhajtja ugyanis a földmívelésügyi miniszter, hogy az 189a. évi XXIII. t.-cikkben szabályozott gazdasági és ipari hitelszövetkezetek mintjára alakuljanak meg a pinczeszövet-

kezetek is, mert ezzel a szőlős gazdák nagyban előmozdítanak saját érdekeiket. A miniszter kidolgozott alapszabály-tervezetet is küldött valami kilenczven példányt, melyet a szőlőtulajdonosok ingyen fognak kapni, — hogy azt tanulmányozhassák. A körrendelet azt az óhajt is kifejezésre juttatja, hogy jó volna, ha e szövetkezetek már az idei szüret előtt megalakulnának, a hatóságokat tevékeuy akezióra hívja fel, várván jelentéseket az elért eredményről.

Elvesztett fülbevaló. Egy félhold alakú arany fülbevaló a múlt napokban elveszett. A becsületes megtaláló, ha átadja Glückmann vendéglősnök, megfelelő jutalomban részesül.

Olcsóbb lesz a végrehajtás. Az igazságügy-miniszter még olcsóbbá óhajtván tenni a mostani költséges végrehajtási eljárást, a miniszteriumban most törvényjavaslatot dolgoztat ki, mely szerint a végrehajtók ezentul állandó fizetésben részesülnek és nem egyes eljárás után kapják díjukat. Ámbátor csupán a végrehajtási költségek csökkentésével alig segítenek valamit. Mert ugy áll a dolog, hogy inkább az előzetes bírósági eljárás kerül méregdrága pénzbe akár milyen csekély perelt összegről is van szó, arra hívjuk fel a figyelmet hogy épen a szegény emberekre való tekintettel legalább 50 frtig allapítsák meg azt a határt, melynek pórlése költségbe ne kerüljön. Ezzel igazán égető bajon egitenének.

Délmagyarországi ipar-szövetség. Az ipar szövetség tanácsa Temesvárott a múlt kedden tartotta első ülését, lovag Vest Ede kereskedelmi és iparkamarai elnök elnöklete alatt, mely alkalommal a tagok igen szép számmal vettek részt. Verseczet Hemberger Bálint képviselte. Az elnöki jelentés megemlékezik az alapszabályok jóváhagyásáról. Hege dűs kereskedelemügyi miniszter rokonszenves üdvözlő sorairól és Sztérynyi József miniszt. tanácsos előléptetéséről. Az iparszövetség szervezésére vonatkozólag elfogadták a délvidek iparosaihoz intézendő az előadó által előterjesztett felhívás tervezetét; egyben elhatározták, hogy a törvényhatóságokat megkeresik a szövetség anyagi és erkölcsi támogatása iránt. A szövetség orra fog törekedni, hogy Temes, Torontál és Krassó-Szörény vármegyék különböző városaiban vándor-gyűlések tartása által felköltse a közérdeklődést és mindenütt fiókokat, helyi csoportokat és ügynökségeket szervezzen.

Örvendetes tudomásul vették, hogy Temesvárott már megnyílt a szövetség által létesített tanuló-internátus és tanoncz otthon melyeken 56 fizető és 4 ingyenes növendék van elhelyezve. Az intézet folyó hó 17-én nyitják meg ünnepélyesen és a 4500 frtnyi berendezési költség fedezésére segélyt kérnek a szakminiszteriumtól, a kereskedelmi és iparkamarától, stb.

Vest Ede elnök szükségesnek tartja, hogy megtétesenek a kedvezményező lépések a szövetségi bank és az iparszövetkezet létesítése iránt. A szövetség e célból két bizottságot küldött ki. Ezután tudomásul vették az előadó jelentést, hogy okt. hó 1-től „Südungarische-Gewerbe-Zeitung” cz. alatt megjelenik a szövetség hivatalos lapja, melyet ingyen kapnak a tagok. Végül dr. Fülöp Bélát ügyésznek és Kollarits István pénztárnoknak választották meg.

Lugos költségvetése minden irányban a város emelkedését mutatja, a mennyiben a múlt évhez képest ugy a bevételek, mint a kiadások összege nagyobb lett. Tavaly 83,691 forint volt a bevétel, az idén 132,738 forint. A kiadások összegz 170,250 forint, a múlt évben 131,479 forint volt.

Dr. Perjéssi Mihály nagyváradí kir. ügyész (lapunk szerkesztőjének öcse) „Bűnvádi perrendtartás és magyarázata” című könyvének II-dik kötete e napokban fog megjelenni. E kötetbe „az esküdtbírósgokról” (1897. XXXIII.) a bűnvádi perrendtartás életeléletéről (1897. XXXIV.) rendelkező törvények, az életbeléptetési rendeletek, új büntető ügyviteli szabályok ügyészi utasítás, szóval mindazon rendeletek bevannak foglalva, melyek a bűnvádi perrendtartással összefüggésben állanak. Így a két kötet az új új bűnvádi eljárást szabályozó összes törvényeket és feloleli Mindenik törvényt, illetve rendelet elé egy általános ismertető és a szok után ezekre kiterjedő részletes magyarázat van fűzve, végül betürendes tárgymutató csatolva. A könyv nagyobb alakú, könnyen kezelhető zsebkiadásban jelent meg. A most megjelenő II kütet előfizetési ára 2 frt. a két kötet együtt 3 frt 50 kr. Előfizetni lehet a szerzőnél Nagyváradon.

Gyümölcs és általános kertészeti kiállítás Budapestén. Az orsz magyar kertészeti Egye-

sület már tavaly ősszel szándékozott Budapestén egy kertészeti és gyümölcs kiállítást rendezni, mely boldogult királynékn elhalálózása folytán hazánkat ért orszagos gyász miatt elhalasztott. Az egyesület elhatározta, hogy ezen kiállítást ezen ezen őszön annál is inkább megtartja miután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leirataban az egyesület támogatását helyezte kilátásba. Ezen kiállítás folyó évi október 7—15. fog a városligeti kereskedelmi muzeum (nagy ipar csarnok) épületében megtartani és azon gyümölcsöt szőlőt, zöldségféléket, fákat, virágokat kertészeti gépeket, terveket és eszközöket lehet kiállítani. A kiállítás a gyümölcsre és terményekre orszagos, a gépek és eszközökre nézve nemzetközi jellegű leendő. Térdij nem fizettetik, de a kiállítandó tárgyak bérmentve lesznek beküldendők. A kiállítás egybe lesz kötve gyümölcsvásárral is, hol a közönség közvetlenül a termelőtől fogja gyümölcsüzkségletét beszerezhetni. Bejelentések szeptember hó 25-ig fogadtatnak el. Bejelentési ivatek és programot küld az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület titkári hivatala (IV., koronaherczeg-utca 16 sz.) valamint az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos (Földmívelésügyi miniszterium) is. A gyümölcs vásárra a külföldi kereskedők is meg fognak hivatni.

Felhívás. A hazai szőlőbirtokosoknál rendelkezésre álló és eladásra szánt európai és amerikai szőlővessző és szőlőültvénykészlet bejelentésére. (Kibocsájta a földm. miniszter.) Hogy a szőlővesszők és szőlőültvények eladása a termelőknék megkönnyítessék s hogy azok, akár európai, akár amerikai szőlővesszőket, akár szőlőültvényeket vásárolni óhajtának, a létező készletekről idejekorán tájékozást nyerhessenek, ugy mint az előző években a folyó év őszén is mind az európai, mint az amerikai fajtájú szőlővessző, mind a szőlőültvénykészletekről hirdetés fog kibocsátatni. Felhivatnak ennél fogva mindazon szőlőbirtokosok akik az 1896. évi szeptember hó 25-én 60,900. szám alatt kibocsájtott szőlővessző és szőlőültvényüzleti szokásoknak minden tekintetben teljesu megfelelő európai vagy amerikai szőlővesszőkkel vagy szőlőültvényekkel rendelkeznek és azok eladása tekintetében az említett üzleti szokásoknak magukat alávetni hajlandók, hogy készleteiket fajta, minőség (sima vagy gyökeres vesszők oltványoknál az alany és a reá ojtott hon fajta (és mennyiség szerint termelési hely (vármegye, község vasut- és postaállomás) és az ezrenk-eladási árak megjelölésével, azon kerület szőlészeti és bot-részati felügyelőjéhez, amely kerületbe a vesszők, illetőleg az ojtványok termelési helye tartozik, lehetőleg mielőbb, de legkésőbb a folyó évi szeptember hó 20-áig jelentsék be. Minthogy a miniszterium a bejelentő készletek közhire té-telével nemcsak az eladók, hanem a vevők érdekeit is elő-mozdítani kívánja, figyelmeztetnek a termelők, hogy csak az üzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelő fajtaszerinti mennyiségeket jelentsenek be, s hogy tulaj-szigazott eladási árak követelésétől saját érdekében tartózkodjanak. A bejelentők azért, hogy az általuk eladandó szőlővesszők és szőlőültvények az említett üzleti szokásoknak minden tekintetben teljesen megfelelnek, feltétlen felelősséggel tartoznak s azáltal hogy készleteiket bejelent-tették, az üzleti szokásokat magukra nézve kötelezőnek ismerik el. A bejelentő készletek nyilvántartása s egyes meg- rendelőknek a bejelentőkös utalása iránt a miniszterium annak idején hirdetés útján s esetleg más megfelelő mó-don is intézkedni fog, fenntartja magának azonban a mi-niszterium az aziránt való szabad elhatározást, hogy oly vessző- vagy ojtványkészleteket, a melyre vonatkozólag annak a tudomására jutna, hogy azok az említett üzlet-szokásoknak nem felelnek meg, a hirdetésbe ne vegyen fel. Felreértések elkerülése végett azonban különösen és nyomatékosan hangsúlyoztatik, hogy a bejelentett szőlő-vessző és szőlőültvénykészleteket a miniszterium sem meg-vásárolni, sem közvetítésre átvenni nem fogja s hogy azok értékesítésére vagy a miniszterium által való átvételére abból, hogy a bejelentés megtétetik, és a bejelentett kész-letek a hirdetésbe felvételtek, semmi következtetés nem von-ható s a bejelentés tisztán arra szolgál hogy a vesszőt kereső közönség a beszerzési forrásokhoz utaltassék. A be-jelentések teljesítésének könnyítése céljából ivatek adatnak ki és pedig külön ivatek az amerikai és európai szőlővesszők, és ismét külön az ojtványos bejelentés céljából. Ezen be-jelentési ivatek helyegmentesek s a rovátok megfelelő kitöl-tése mellett a bejelentő sajátkezi aláírásával ellátva ki-zárólag azon kerület szőlészeti és borászati felügyelőjéhez nyujtandók be, a mely kerületbe a vesszők termelési he-lye tartozik. Ily bejelentési úrlapok a szőlészeti és borá-szati kerületi felügyelőknél, a szőlészeti- borászati- és pin-ceegyleteknél s a vármegyei gazdasági egyesületekné in-gyen kaphatók.

Mucsai leveledzés. Na édes mászom írok most megest kendnek ollant, hogy a falnak esik tüle, pedig hát ha csak e kicsint is másként sül el a dolog, orszagos dícsőség származott vóna belüle kösségünkre. Bizonyosan etalálja nászom, hogy a múlt hétfői ünnepelösségről szava-lok, amikor a község sétáló kertjében a mi Istenben böl-dogult meggyilkolt királynékn, a magyar népség szent asz-szonyának érez szobrárt leplezték le. A szoborra való községet enyihány terék uri asszony gyűjtögette össze, azt a honvéd tisztikar adakozott a községékhöz egy nagyobb summát, ugy hogy a községek három fertály része tisztán magyar uri népség adakozásából keröt ki. A szobor alap-zalát meg a város esnyátalta meg városi munkásokkal. Aszt hittük, hogy a szobor felállítására, majd meghija a kerülbizottság a minisztereket, országgyűlést, főispánt meg talán másokat is mint tették azt Nyíradon, a városi in-zsellér úr, kisebbik hazájában, ahol ugyan ezen szobornak a mását a tavasszal állították fel, s amelyiknek a rajzát az inzellér úr attá át a kerti bizottság elnökének, hogy esnyájának mán itt a községben is egy ollan szobrot a királynéknak mint az ő falujában. Hát a szobor el is kéz-szült, akurást a nyíradí, csakhogy ennek a leleplezéséhe-nem hiták ám meg se a miniszter, se az országgyűlést, de biz még a főispánt se — mert hát ugy látszik érezte a

rendező-bizottság előre, hogy ez a szépnek ígérkező ünnepség olyan valami csufussággal végződik, hogy nem lesz az jó valamiféle nagyobb urnak is látni. Persze a legbőkezűbb adakozót a helybeli honvédtisztikart sem hitták meg az ünnepségre, mer hát a se nézhette volna jó szemmel, hogy a királynének Magyarorszában emelt szobrára német föliratot tegyenek. Ezér nem hitták meg a leleplezési ünnepséghez azokat, a kiket dukált volna, azt gondolták, majd úgy szűr alatt megcsináljuk a dógót — oszt nagyokat nevetünk a sikerült stikli fölött. Dejszen nem maradt ám a dolog titokban. A pesti újságok nagy lármát csináltak ezér a német stikliért. Az okosabbja hát jobbnak látta leszófóni azt a német betűs táblát, nehogy valami idegen uri ember is meglássa a magyar királyné szobrán. De a vadja addig is, míg a kösségi elöljáróság magyar föliratú táblával láthatja el, kötelességéhez képest, zient asszonyunk szobrát, naprul-napra újabb német írott felirásokat ragaszt a szoborra — ezeket már a rendőrség is letépi, meg az eső is lemossa, melyhez hasonló jókat azonban nem kíván edes nászomnak.

Iftyu Göre Gábor, bírógyelölt úr.

Szerkesztői Levelezés.

D-r. A verseczi parkegyesület (Parkverein) elnöke: Enzmann Lipót, alelnöke: Neukomm Gyula, pénztárosa: ifj. Mickler J., titkára: Milleker B. választmányi tagjai és ellenőrei: Adler Miksa, Bernátsky Géza, Filip Mihály, Nedelykovits János, Mirkovits Sándor, Neukomm Ferencz, Rottler Ferencz, Schulz L., Poller A., Zoffmann S., Frank Ede. Letára 12—14000 frt. Az egylet tagjainak száma 130—140. Az egyesületnek a városi park szípitése és rendezése ügyében tagadhatlanul nagy érdemei vannak.

T — G — r. D — a. Nagy érdekléssel olvastuk. köszönjük.

Vasuti menetrend.

Fehértemplomból érkeznek:

4:49 reggel, 11:15 délben, 5:57 este.

Temesvár felé indul:

4:54 reggel, 11:20 délben, 6:26 este.

Temesvárról érkeznek:

8:27 reggel, 4:36 délután, 10:23 este.

Fehértemplom felé indul:

8:37 reggel, 4:44 délután, 10:33 este.

Becskerekéről érkeznek:

9:50 reggel, 9:04 este.

Becskerek felé indul:

5:— reggel, 6:45 este.

Pancsováról érkeznek:

7:37 reggel, 5:28 délután.

Pancsova felé indul:

8:45 reggel, 6:40 este.

Lugosról érkeznek:

7:52 reggel, 6:20 este.

Lugos felé indul:

3:00 reggel, 1:25 délben.

Jaszenováról Oravicza felé indul:

9:25 reggel, 5:30 délután, 11:10 este.

Oraviczáról Jaszenova felé indul:

8:35 reggel, 3:15 délután, 2:25 éjjel.

Nyilttér.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt. 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltetnek. — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.**

Henneberg G. selyemgyárai (es. és kir. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

5599 — Szám 1899.

Hirdetmény.

Az 1887. évi XXII. t.-cz. 4. §. alapján a tanintézetek és tanonciskolák növendékei életük 12. évének betöltése előtt újra oltandók.

Felhívtnak emel fogva a tanulók és tanoncok szülei és gondnokai, hogy a 12 éves kort már elért közép vagy tanonciskolát látogató gyermekeik vagy gondnokoltjaik újra oltását legfeljebb folyó évi október hó 1-éig eszközöltessék s adnak megtörténtét bizonyítvánnyal igazolják mert, ezenhatáridő letelte után az újra oltások hivatalosan fognak eszközöltetni.

Rendőrkapitányság.
Verseczen 1899. évi szeptember 12-én.

Bodó, rendőrkapitány.

9347. szám. — 1899.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 17 §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy az 1900 évi városi házi-, a városi központi villamos telep 1900. évi üzem-, kórházi-, nyugdíjalap-, szegényalap-, és árvaház-alappénztár költségvetései a vonatkozó bizottsági és tanácsi indítvánnyal együtt f. é. szeptember 14-étől kezdve f. évi szeptember 28-áig bezárólag közbetkintés végett a vár. számvevőségnél közszemléve kitétetnek jogában állván minden adózónak azokat a hivatalos órák alatt betekinteni és a vonatkozó észrevételeit f. é. szeptember hó 14-étől kezdve f. é. szeptember hó 23-áig bezárólag a városi tanácsnál írásban beadni.

Versecz, város tanácsának 1899. évi szeptember hó 13-án tartott üléséből.

Polgármester szabadságon:

Weifert Károly, főjegyző.

6018 sz. — 1899 tkv.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hóger Veronika verseczi lakosnő önkéntes árverés ügyében, az ő (Hóger Veronika) kérelmére Osztóics Arzén verseczi lakos késedelmes vevő kára és veszélyére a visz árverést az 1881 évi LX. t.-cz. 185 §-a alapján elrendelte s kérvényező költségét késedelmel s vevő terhére 2 frt. 50 krtban megállapította.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Versecz város 693 sz. tkvben írt A 1 1308 hr. és 765 öszs. sz. beltelkes ház, az 1881. LX. t.-cz. 156 § c pontja alkalmazásával a Hóger Veronika javára l. 3. a bekebelezett élethossziglani haszon élvezeti jognak az id. t.-cz. 163 §-ában előirt épségben tartással 840 frtban megállapított kiküldési árban 1899 évi október hó 6-án délelőtt 10 órakor ezen kir. bíróság árverés helyiségében megtartandó att nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1) Ha a megállapított kiküldési áron felüli ígértet senki sem tenne az árverésre kitézött ingatlan a kiküldési áron alul is eladatni fog de csakis a Hóger Veronika javára l. 3. a. bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jognak fentartásával.

2) Árverezni kívánók bánatpénzüll tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 84 forintot készpénzben vagy az 1881 LX. törvény-czikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881 nov. 1-en 3333 sz.

a kelt J. M. R. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. bíróság tkvi irodájában és a község előjáróságnál megtekinthetők.

Kir. bíróság mint tkvi hatóságnál.
Verseczen, 1899 évi augusztus hó 5-én.

Trucza, kir. aljbíró.

5513 sz. — tkv 1899.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Popovics Miklos verseczi ügyvéd által képvisel Moiszte P. Mihály vojvodinczi lakos javára ismeretlen helyen tartózkodó Gyuka Iliá volt vojvodinczi lakos részére ügygondnokul kirendelt Dr. Novacz Aurél fehértemplomi ügyvéd elleni végrehajtási ügyben 17 frt. 07 kr. tőke, ennek 1899 évi március hó 1-től járó 6% kamata 7 frt. 10 kr. eddigi jelenleg 6 frt 65 krtban megállapított költség: — továbbá c-attlakozást nyert Russovacz Naum községet nyert Hönig Ferencz verseczi lakosa javára 75 frt. vojvodinczi lakos javára 73 frt. tőke és jár. továbbá a vojvodinczi 659 sz. tkvben írt. ingatlanokra nézve csatlakozó és jár. kielégítése végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Vojvodincz község 110 sz. tkvben írt 1/2 ed részben Csuka Magdolna 1/2 et részben pedig Csuka Iliá és Nikolae tulajdonát képező A. 1. 1038 hr. sz. ingatlan az 1881 LX. t.-cz. 156 §-a alkalmazásával egészben 10 frtban az ugyanott A. 1. 402 hr. sz. a. írt ingatlan a hivatalos t.-czikk alapján egészben 12 frtban az ugyanott A. 1. 30 frt hr. sz. a. felvett ingatlan a hivatalos t.-czikk alapján egészben 4 frtban továbbá a vojvodinczi 659 sz. tkvben írt 1/2 részben Csuka Nikolae 1/2 ed részben pedig Csuka Iliá tulajdonát képező A. 1. (507—508) hr. és 283 öszs. sz. beltelkes ház az 1881. LX. t.-cz. 156 § értelmében egészben 439 frtban végül a vojvodinczi 662 sz. tkvben írt 1/2 ed részben Mikleá János 1/2 ed részben pedig Csuka Iliá tulajdonát képező A. 1. 1099 hr. sz. ingatlan az 1881 LX. t.-cz. 156 §-a értelmében egészben 89 frt 50 krtban, megállapított kiküldési árban 1899 évi október hó 2-án délelőtt 9 órakor Vojvodinczon a község előjáróság irodájában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kiküldési áron felüli ígértet senki sem tenne, az árverésre kitézött ingatlan a kiküldési áron alul is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók bánatpénzüll tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 1 forint 1 frt 20 krt. 40 krt. 43 frt. 90 krt. — 8 frt 95 kr. készpénzben vagy az 1881 t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881 november 1-en 3333 sz. alatt kelt J. M. R. 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. bíróság tkvi irodájában és a községi előjáróságnál megtekinthetők.

Kir. bíróság mint tkvi hatóságnál.
Verseczen, 1899 évi június hó 4-én

Trucza, kir. aljbíró.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a
Parisi Dr. Pointon-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégebb s legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santalt vagy Copaivát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárában

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt.

1.20 kr. előleges beküldésével franco.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.

Délmagyarország iparosaihoz!

„Viribus unitis! Egyesült erővel!“

Szeretett királyunk ezen jelszavával és a temesvári kereskedelmi és iparkamara fenhatósága alatt f. é. június hó 18-án megvalósult a délmagyarországi iparosok egyesülése és megalakult a

„Délmagyarországi iparszövetség“

Temesvár város székhelyvel és kiterjesztve hatáskörét Temes, Torontál és Krassó Szörény vármegyékre, valamint Temesvár, Versecz és Pancsova sz. k. városokra, hogy így az iparos osztályt különböző okoknál fogva fenyegető veszélyt biztos hatású eszközökkel elhárítsa.

Az egész ipari életet átfoglaló mindennapi észleleteink aggasztólag tárták fel előttünk a nevezett osztálynak ijesztő gazdasági hanyatlását és egyáltalán az önbizalom sajnálatos sülyedését, a mi arra indít bennünket, hogy úgy az egyes mint az összesség érdekében többé nem örökös jajgatással, hanem a tántoríthatlan kitartás és akaraterővel párosult pozitív teremtés, a gyakorlati tevékenység ígéretével lépünk az iparostársak elé.

Ezzel együtt ama sürgős felhívást intézzük hozzátok, hogy teljes buzgalommal és odaadással csatlakozzatok a mi önzellen jóakarattal vezérelt törekvéseinkhez egy közös jó ügy érdekében, mert csak így fognak eltűnni a meglevő tiszteletreméltó erők szétforgácsolásából eredő fájdalmas és beteges állapotok, hogy helyt engedjenek egy az iparososztályra nézve jobb és örvedetesebb jövő reményének.

Távol áll tőlünk az egyeseknek lankadatlan munkájában rejlő önsegélyezési tanoknak egyedül üdvözítő voltát hirdetni. Legkevésbé sem kicsinyeljük ugyan ezt és e nélkül kizártnak tekintjük minden iparnak istápolását; de ép oly biztos az is, hogy azon erőkön kívül, melyeknek közreműködésétől a kilátásba vett eredményt várjuk, ezen eredmények elérhetése körül az iparos osztálylyal összeköttetésben álló más társadalmi és állami erők segítségének és gondoskodásának is nagy és fontos szerep jut.

Behatóan foglalkoztunk annak mérlegelésével, hogy az utóbbiak mennyiben kötelesek hozzánk iparosokhoz csatlakozni és komoly meglontolás után azon meggyőződésre jutottunk, hogy az ipari haladásnak gyakorlati oldala első sorban a mi gondoskodásunknak tárgyát, kell hogy képezze. Ennek főfeltételét képezi:

A műszaki és kereskedelmi képzettség színvonalának emelése, jutányos személyi és áruhitel nyújtása és elősegítése az önsegélyezéshez szükséges minden tényező megteremtésének.

E célból egy a délvidék összes iparosaira kiterjedő olyan intézmény alapítását határoztuk el, melynek székhelye ez országrész központja, czime pedig

„Délmagyarországi iparszövetség“

mely áldásos hatást fog gyakorolni mindenfelé, a városokban úgy mint a vidéken a központtal összeköttetésben álló fióktintézetek, helyi bizottságok, ügynökségek (bizalmi férfiak) útján, valamint egy tetemes tőkével felszerelendő

„Délmagyarországi szövetségi bank részvénytársaság“

által, mely megállapított programunk megvalósításához a feltétlenül szükségesnek felismert finanziaális támogatást fogja nyújtani.

Programunk, melynek keresztülviteléhez az összes érdekeltséget közreműködésre hívjuk fel a következő:

Adminisztratív tekintetben: az osztály önérzetének emelésére kifejendő propaganda; vándorgyűlések és mester- és segédtanfolyamok rendezése; központi munkaközvetítés a szövetségi tagok és segédek és tanoncok részére; tájékoztatás minden az ipari foglalkozás terén felmerülő ipari, kereskedelmi és jogi kérdésben és ipari jogvédelem nyújtása, egységárok megállapítása és normal dimenziók és szokványok teremtése; a biztosítás minden ágazatában különösen a baleset-, rokkantság és aggkorbiztosításnak legjutányosabb közvetítése; tanuló internátusok és tanonczothonok létesítése ipari oktatással és gyakorló műhelyekkel; a háziipar istápolása; állandó és időszaki kiállítás rendezése és egy iparcarnok felállításra kiviteli iparczikkek mintagyűjteményével és modellekkel; egy díjtalanul szolgáltatandó iparszövetségi újság alapítása, mely oktató irányzattal bírván, egyszersmind a szövetség és a rendes tagok közti állandó összeköttetést fentartja.

Gazdasági tekintetben: egy szövetségi bank alapítása, egy millió korona részvénytőkével, felosztva kis részjegyekre részvényre. E banknak társaságítókéje kizárólag szerszámok, gépek és motorok kölcsönképeni vagy részletfizetési átengedése az ipari üzemből származó hiteligenyek kielégítésére fog szolgálni és minden formában lesz nyújtandó a jogosult hiteligenyekkel fellépő iparosoknak; hitelszövetkezetek alapítása közös szavatolás alapján; könyvbeli követelések behajtása és azokra előlegek szolgáltatása az iparüzemhez szükséges nyersanyagok szállítása és a belőlük készült árukra kölcsönnyújtása; csak közös műhelyek, eladási csarnokok, és ipari cikkek raktározására

szolgáló raktárak létesítése oly czélból, hogy az áruk ott bizományilag vagy saját számlára eladassanak; nyers anyag-, termelő- és műhelyszövetkezetek alapítása és azok részére forgalmi tőke biztosítása; n. gyobb nyilvános, vagy magánmunkálatok és szállításoknak iparcsoportok által leendő átvételét előmozdítani, valamint végül megfelelő óvatossággal és csakis kísérletek útján kipróbált tranzakciókat állami, közhatósági és nyilvános eszközökkel és a rendelkezésre álló kereskedelmi és műszaki erővel fogantatítani.

Ezen, a viszonyokból eredő, a személyesen és közösen gyakorolt önsegélyezés alapján nyugvó programnak lelkiismeretes betartását ígérve, azon meggyőződést tápláljuk, hogy ezzel a délmagyarországi iparosok részéről eddig felmerült óhajításoknak és panaszoknak eleget tettünk. Felszólítjuk tehát a délmagyarországi iparososztálynak összes tagjait, hogy mint rendes tagok, mindazokat pedig, a kik érdekeink támogatása iránt érdeklődnek, hogy mint pártoló tagok lépjenek az **Iparszövetségbe**.

A tagsági díj évenként: gyárosoknak és olyanoknak, a kik rokonszenvvel viseltetnek az iparügyek irányában 10 kor.; önálló iparosoknak 4 korona; pártoló tagoknak, ugymint: kereskedők, magánosok, hivatalnokok, földművelők és munkások részére 2 korona.

Belépés iránti írásbeli bejelentések elfogadtatnak:

A kereskedelmi és iparkamaránál Temesvárott.

A Délmagyarországi iparszövetségnél Temesvárott.

Az összes délmagyarországi ipar-testületeknél.

„Egyesült erővel“ legyen tehát ezentúl a mi jelszavunk is. Az vezéreljen bennünket kötelességeink további teljesítésében, mert csak így fogjuk a létünkért vívott harcban a veszélyeket és szirteket szerencsésen és meglegedetten elkerülhetni és boldogabban a kikötő felé evezhetni, a melyben annyi vihar után biztosítva lesz jövőnk.

Testvérek! kövessétek a szent kötelesség hívó szózatát, hogy így közös erővel és egyesülve láthassatok munkához. Csatlakozzatok valamennyien szövetségünkhöz, mely kell, hogy mindnyájunkra áldást hozzon, mert az

„Egyetértésben van az erő!“

Temesvár, 1899. szeptember 11-én.

Hazafias üdvözlettel.

A szövetségi tanács:

Lovag Vest Ede, elnök. Hemberger Bálint (Versecz), Pavlicsek József (Nagy-Kikinda), Gartner Rezső, Haller Antal, alelnökök. Brankovics Péter (Karánsebes), Mayer Rezső (Nagy-Beeskerek), Szmolinszky Antal (Uj-Arad), Tipoweiler H. János (Fehértemplom), Widmann Mihály (Pancsova), Hinterseer Ulrik, Atanazkovic Uros (Pancsova), Mága János, Blaskovics Ferencz, Tedeschi János, Ottlik Péter (Jezvin), Patyánszky Szilárd (Zsuppa), Chudy Jenő (Csákova), Baader Henrik, Sternthal Salamon, Uhrmann Henrik, Hentschel Ferencz, Stumpfoll Ede, Lendvai Miklós.

Ifj. Steiner Károly, igazgató.

Dr. Fülöp Béla, jogtanácsnok, titkár.

Kolarits István, pénztárnok.

Kérjünk Emke-gyufát!

Az Emke-gyufa célja: hazánkból kiszorítani az évi másfél millió forintba menő külföldi (osztrák svéd-fajta gyufa behozatalt.

Az Emke gyufának lája doboza, papírja, minden része kizárólag hazai termék és első kísérlet e nemben.

Az emke-gyufa szakértő vizsgálat alapján a kereskedők nyilatkozata szerint olcsóbb a külföldinél.

A »Temesvári Gyufagyár«, mely az Emke-gyufát gyártja, kizárólag magyar kézben van s a gyár ügyvezetése, könyvelése, valamint a gyár munkásai is magyarok.

Az Emke-gyufát bevezette már az ország legtöbb hatósága s az egyesület ezen hazai verseny-gyufa erkölcsi támogatásáért 5%-ot kap. Rövid idő alatt már eddig bejött egy néptanító fizetése.

Minden kereskedésben, közhelyiségben stb. kérjünk, sőt követeljünk tehát Emke-gyufát. Kereskedőknek a megrendelési cím, röviden: »Gyufagyár — Temesvárt.«

Kölozsvárt, 1898. jun. 40-án.

Az Emke elnöksége.

Budapesti székvaros tanácsának 17615/1899 VI. sz. rendelete az Emke-gyufák érdekében.

Tekintettel arra, hogy a Temesvári első gyufagyár r. t. által gyártott és forgalomba hozott Emke-gyufák a gazdasági hivatal jelentése szerint tényleg éppen olyan jók és használhatók mint az eddigelé rendelt külföldi gyártású »Svéd gyufák« és az árban sincs köztük különbség, felhívhatnak az összes elnöki és tanácsi ügyosztályok, az összes székvarosi intézetek és hivatalok, hogy ezáltal gyufaszükségletüket a hazai gyártású Emke-gyufákból fedezzék.

Budapest, 1899. évi apr. hó 20-án.

A székfőváros tanácsa:

Matuska s. k., alpolgármester.

Irodalom.

Az »aradi tizenhárom« czimvel az október 6-iki gyásznapi félévszázados évfordulójára, illusztrált könyvet irt és ad ki Hamvai Ödön. A szomorú évfordulóra megírta a tizenhárom dicső vértanu történetét, összegyűjtött minden adatot, a mi a dicső fiúfiak életére vonatkozik. A könyv ára 1 frt 20 kr. s megrendelhető a szerzőnél Budapest, Harminczad-u. 4. sz. Hiresarnak szerkesztősége. A könyv október első napjaiban fog megjelenni.

— A természet. Dr. Lendl Adolf és Lakatos Károly folyóiratának legutóbbi száma már a »Halászat«, című diszes melléklettel együtt jelent meg, melyet Landergraf János országos halászati felügyelő szerkeszt. A lap igen gazdag tartalmából kiemeljük dr. Lendl Adolf cikkét a »Délmagyarország néhány különleges állatjáról«, melyet a jeles szakíró a Délmagyarországi Természettudományi Társulat jnbiláris közgyűlésén olvasott fel. Bársony István, a szindus novelista »Az öreg ur«, czimvel irt tárczát. Lakatos Károly a cigányfűről beható ismertető tanulmányt irt, melyet szép illusztrációk kísérnek. Ezeken kívül több czkk és változtatás költemény jelent meg a lapban, melynek előfizetési ára a diszes melléklettel együtt maradt a régi, vagyis egy évre 3 frt.

A haldokló nyárral megjönnek a hosszú, hosszú esték, a melyek már a tél unalmának izét rejtik magukban. Nappal még hangos a gyümölcszedők és a szüretelők dalától, nappal még nincs semmi, a mi a télre emlékeztetne, legfeljebb a faágról lepergő sárga falevelek, de este! — Ilyenkor hogy ne olyan nagyon érezzük a tél édes gyermekét, az unalmat, mely apja előtt született — elővesszük a »Képes Családi Lapokat« (előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, ne-

gyedévre 1 frt 50 kr.) — ezt a meghitt jóbarátot, mely szép képeivel érdekes regényeivel, kacagató humoreszkjeivel csengő költeményeivel feledtetni velünk, hogy a a haldokló természet betegyánál virasztunk. A Képes Családi Lapokból — ebből a legolcsóbb s mégis legjobb illusztrált szépirodalmi hetilapból mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Szondy-utca 11 szám.

A Magyar Hirlap a »törvény, jog és igazság« jelszavát már közel tíz év előtt, megjelenése első napján zászlajára írta. Szabadelvi volt a szó magasabb értelmében, a nélkül, hogy pártzempontá tette volna valaha szabadelviséget. És demokrata volt kezdettől fogva mind mostanig. Ami az országnak s a közügynek kelleke, annak a Magyar Hirlap meg nem vesztegethető szószólója. Ami a magyar hazafisággal összeillik, azt a Magyar Hirlap kérlehetetlenül üldözi, leleplezi. Teljes függetlenség minden irányban, a szabad szó-lás és a vélemény nyílt kimondása minden esetben, minden-kiel szemben: ez az az alap, az az erősség, amelyen a Magyar Hirlap épült. Politikája első sorban magyar és hazafias. Szépirodalmi része a magyar írók színejavát foglal-koztatja. A rovatok éppoly változatosak, amily megbízhatók a Magyar Hirlapban. A Magyar Hirlap minden igaz ügyet oltalmába vesz és így az egyes emberét is. Aki bizalommal fordul jogos panaszával a Magyar Hirlaphoz, az mindenkor megtalálja benne őszinte és őszintlen védőjét. Őszinteség az eszményi czélokért való fáradságtalan küzdelemben: ez a Magyar Hirlap programjának egyik sarkatos pontja. Munkaerői élén Jókai Mór áll, akinek neve már magában is a legnagyobb tisztesség és a leghatalmasabb írói erőt jel-enti. A lapnak kezdettől fogva Fenyo Sándor a szerkesztője-aként úgy a politikai, mint minden más téren a legjobb író-erők vesznek körül. S a Magyar Hirlap egész sereg kedvez-ményt ad előfizetőinek állandóan. Ezek közt legértékesebb a rég híressé vált karácsonyi ingyen album, amely mindenkor eseménye a magyar irodalomnak. Ezt a lap minden előfize-tője teljesen díjtalanul kapja meg karácsonkor. A »Magyar Hirlap« könyv alakban közli regényeit, úgy hogy könnyen be-lehet kötni. Legnagyobb írónk, a magyar irodalom atyame-tere, Jókai Mór állandóan csak a »Magyar Hirlap«-nak írja szépirodalmi dolgozatait, gyönyörű regényeit a melyek közül még ez év folyamán ismét megkezd egy rendkívül érdeke-set. A Magyar Hirlap minden előfizetőjének készséggel fele-bármely kérdésére a szerkesztői üzenetek tovatában. Kedvez-ményes áron adja továbbá a gyönyörűen illusztrált »Franciaia Divatlapot«, s a »Kis Világ« című pompás gyermeklapot. A Magyar Hirlap előfizetési ára félévre 7 frt negyed-évre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Előfizetni lehet Budapest, V., Honvéd-utca 4. sz. alatt, a Hirlap kiadóhivatalában

Nagy Képes Világtörténet

Képes díszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszté

MARCSALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet czéjja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéjében, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és irasmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemkekkel egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenköt kötet a legfinnyesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenköt hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül diszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebozsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes bőrkötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvvarusnál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy aláírt kiadókhöz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.